

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เป็นการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างต่อบริการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง โดยมีขั้นตอนและวิธีการในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพื่อการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับบริการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง จากตำรา วารสาร เอกสารต่าง ๆ ผลงานวิจัย และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ประสานงานศูนย์ เด็กและผู้ปกครองที่มารับบริการจากศูนย์ฯ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้หรือกรอบความคิดในการวิจัยและเป็นแนวทางในการวางแผนงานวิจัยที่จะดำเนินการต่อไป

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างที่มีศูนย์เด็กก่อสร้าง มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก ไปเปิดดำเนินการอยู่ ซึ่งในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2533 มีศูนย์ 4 ดังกล่าวเปิดดำเนินการอยู่ 3 ศูนย์ คือ

- (1) ศูนย์ฯ บริเวณสถานที่ก่อสร้างศูนย์การค้าเว็รล์เทรดเซ็นเตอร์ ราชประสงค์
- (2) ศูนย์ฯ บริเวณสถานที่ก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรรชวนชื่นกรีนวิลล์ นุทธมณฑล
- (3) ศูนย์ฯ บริเวณสถานที่ก่อสร้างวอเตอร์พอร์ต พาร์ค คอนโดมิเนียม สุขุมวิท

โดยมีประชากรรวมทั้งสิ้น 101 คน ซึ่งแยกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์ ได้แก่ ครูและผู้ช่วยครูของแต่ละศูนย์ฯ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานศูนย์ฯ ซึ่งในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2533 มีจำนวนทั้งสิ้น 7 คน

1.2 ผู้ปกครอง ได้แก่ บิดาหรือมารดาของเด็กที่เข้ารับการบริการจากศูนย์ฯ ซึ่งจำนวนของประชากรกลุ่มนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมจากจำนวนเด็กที่มีอยู่ในบัญชีรายชื่อเด็กของแต่ละศูนย์ฯ ทั้ง 3 ศูนย์ ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2533 ซึ่งมีเด็กจำนวนทั้งหมด 111 คน ซึ่งเด็ก 1 คน ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์บิดาหรือมารดาเป็นตัวแทนเพียง 1 คนเท่านั้น แต่จำนวนผู้ปกครองที่ใช้เป็นประชากรกลุ่มนี้จะมีน้อยกว่าจำนวนเด็กทั้งหมด เนื่องจากผู้ปกครองบางรายมีบุตรที่มารับบริการจากศูนย์ฯ มากกว่า 1 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับจำนวนเด็กที่เป็นพี่น้องกันเป็นตัวแทนเด็ก 1 คน จึงได้ประชากรกลุ่มผู้ปกครองเป็นจำนวนทั้งสิ้น 85 คน

1.3 เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ได้แก่ ผู้จัดการหรือรองผู้จัดการ วิศวกร หรือผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่ได้รับการแต่งตั้งจากบริษัทให้เป็นผู้ดูแลสถานที่ก่อสร้างทั้ง 3 แห่ง ซึ่งในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2533 มีจำนวนทั้งสิ้น 9 คน

2. ปริมาณกลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรทั้งหมดใน 3 กลุ่ม เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 101 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างต่อบริการการศึกษาอกระบบโรงเรียน ที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและค้นคว้าจากตำรา วารสาร เอกสารต่าง ๆ และข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ผู้ประสานงานศูนย์ฯ รวมทั้งเด็กและผู้ปกครองของเด็กที่มารับบริการจากศูนย์ฯ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาสร้างเป็นข้อกระทง (Item) ในแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อบริการการศึกษาอกระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกเป็นความคิดเห็นต่อด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านการดำเนินงานของศูนย์ฯ
- 1.2 ด้านแนวทางในการจัดโครงการสำหรับเด็ก
- 1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก
- 1.4 ด้านการให้บริการเพื่อพัฒนาชุมชน
- 1.5 ด้านการสนับสนุนโครงการ

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้วมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน (ตั้งรายชื่อในภาคผนวก ก.)

ตรวจความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ จากนั้นผู้วิจัยจึงได้แก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปทดสอบใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ผู้ปกครองของเด็กจำนวน 5 คน เพื่อทดสอบดูว่าเมื่อนำไปใช้แล้วจะเกิดปัญหาใดบ้างแล้วผู้นำมาปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ศูนย์

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ปกครอง

ชุดที่ 3 สำหรับเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง

โดยที่แบบสอบถามทั้ง 3 ชุดดังกล่าว จะมีตอนที่ 1 แตกต่างกัน ส่วนตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน กล่าวคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อบริการการศึกษาของระบบ-โรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้างของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ

ด้านการดำเนินงานของศูนย์ ฯ	จำนวน	7	ข้อ
ด้านแนวทางในการจัดโครงการสำหรับเด็ก	จำนวน	5	ข้อ
ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก	จำนวน	4	ข้อ
ด้านการให้บริการเพื่อพัฒนาชุมชน	จำนวน	5	ข้อ
ด้านการสนับสนุนโครงการ	จำนวน	5	ข้อ
	รวม	26	ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งก่อสร้างและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ ฯ และข้อเสนอนแนะเพิ่มเติม ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

สำหรับมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการตอบ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

- ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึงเลขาธิการมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก
 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรด้วยตนเอง โดยในกลุ่มเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปมอบให้และขอร้องนัดวันมารับคืน ในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ผู้วิจัยได้ขอให้เจ้าหน้าที่ศูนย์แต่ละศูนย์นำไปมอบแบบสอบถามไว้และขอร้องนัดวันมารับคืน และบางส่วนก็ขอให้ส่งคืนทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยฝากดวงตราไปรษณียากร และเขียนชื่อที่อยู่ของผู้วิจัยไว้กับแบบสอบถาม เพื่อความสะดวกในการส่งคืน ส่วนในกลุ่มผู้ประกอบการ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
 3. ในการติดตามแบบสอบถามในส่วนที่ยังไม่ได้รับคืนนั้น หลังจากที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้แล้ว 1 สัปดาห์ หากยังไม่ได้รับแบบสอบถามดังกล่าวคืน ผู้วิจัยได้เดินทางไปติดตามแบบสอบถามพร้อมทั้งมอบแบบสอบถามชุดใหม่ให้อีก ในกรณีที่แบบสอบถามชุดก่อนสูญหาย และขอความกรุณาให้ส่งคืนแบบสอบถามคืนผู้วิจัยโดยด่วน
- รวมระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 15 วัน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 101 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 87 ฉบับ โดยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป / สัมภาษณ์และได้รับกลับคืนสมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มประชากร

กลุ่มประชากร	จำนวนแบบ- สอบถามที่แจก / สัมภาษณ์	จำนวน แบบสอบถามที่ ส่งคืน	จำนวนแบบ- สอบถามที่ สัมภาษณ์ได้	จำนวน แบบสอบถาม ที่สมบูรณ์	คิดเป็น ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ศูนย์	7	7	-	7	100.00
2. ผู้ประกอบการ	85	-	72	72	84.71
3. เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง	9	8	-	8	88.89
รวม	101	15	72	87	86.14

จากตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป / สัมภาษณ์ และได้รับกลับคืนสมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มประชากร จะเห็นว่า

เจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 7 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 7 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

ผู้ประกอบการ ผู้วิจัยได้เตรียมแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 85 ฉบับ และสามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งหมด 72 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 84.71 ของแบบสอบถามที่นำไปสัมภาษณ์ไปทั้งหมด

เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 9 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 8 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

รวมแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดส่ง / สัมภาษณ์ ทั้งสิ้น 101 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 87 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.14 ของแบบสอบถามที่จัดส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คิดค่าเป็นร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึงว่า เห็นด้วยมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึงว่า เห็นด้วยมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึงว่า เห็นด้วยปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึงว่า เห็นด้วยน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึงว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบริการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คิดค่าเป็นร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย